Det gyldne

Indien er fyldt med hellige templer, men få er så levende som Det Gyldne Tempel i Amritsar. Pilgrimme strømmer til sikhernes helligste bygning for at kaste et blik på en hellig bog, der bliver puttet i seng om aftenen.

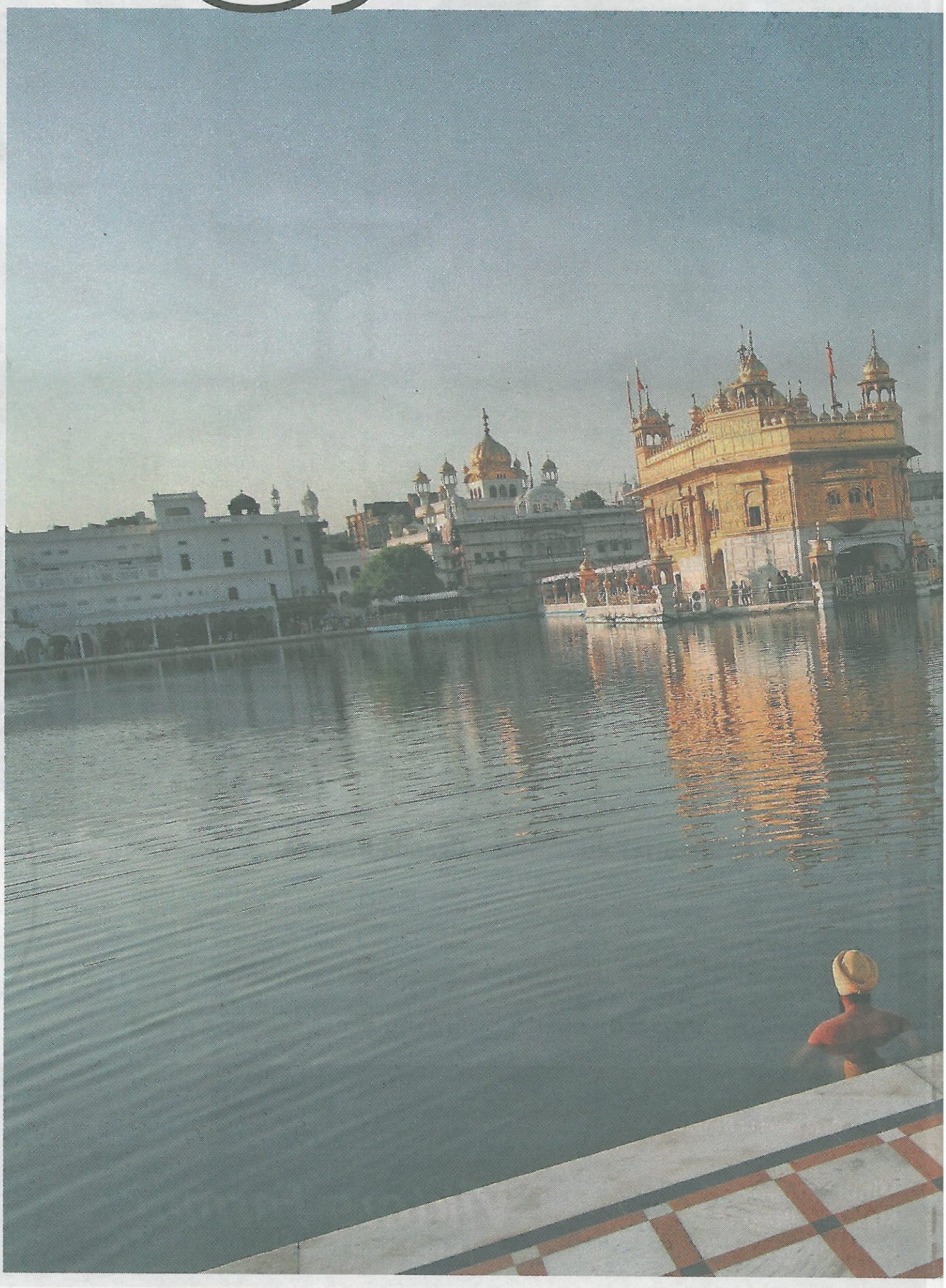
Af Tore Grønne rejseliv@berlingske.dk

Her er dinglende cykelrickshaws, distræte fodgængere, dyttende taxaer, brølende lastbiler, fræsende motorcykler, oksetrukne trækkærrer, råbende handlende, skrigende politimænd og bjæffende hunde. Her er kaotisk, men aldrig et sekund kedeligt. Og her i Amritsar, den næststørste by i den indiske del af Punjab, er der også pilgrimme. Masser af pilgrimme. Deres mål er det samme som vores: De valfarter mod Det Gyldne Tempel.

Man skal ikke have været lang tid i Indien, før det går op for én, at religion er synligt overalt. En hellig ko blokerer en hovedvej nær et hindutempel tilegnet abeguden Hanuman. Fyrfadslys flakker, og buddhistiske munke messer monotont i et tempel. Mænd vasker deres fødder uden for moskéen, hvor muezzinen kalder til bøn fra minaretens top. En ortodoks jainist kommer gående med ansigtet dækket af et stykke hvidt stof og fejer foran sig med en kost, så han ikke uforvarende kommer til at træde på et insekt. Eller sluge det. Så dedikeret er han i sit løfte om ikke at gøre nogen levende væsener fortræd. Indien er fødested for fire af verdens hovedreligioner - hinduismen, buddhismen, sikhismen og jainismen - og der er templer overalt. Der er religiøse festivaler og myriader af religiøse retninger, sekter, guder og inkarnationer. Det siges jo for eksempel, at hinduismen alene har 330 millioner guder.

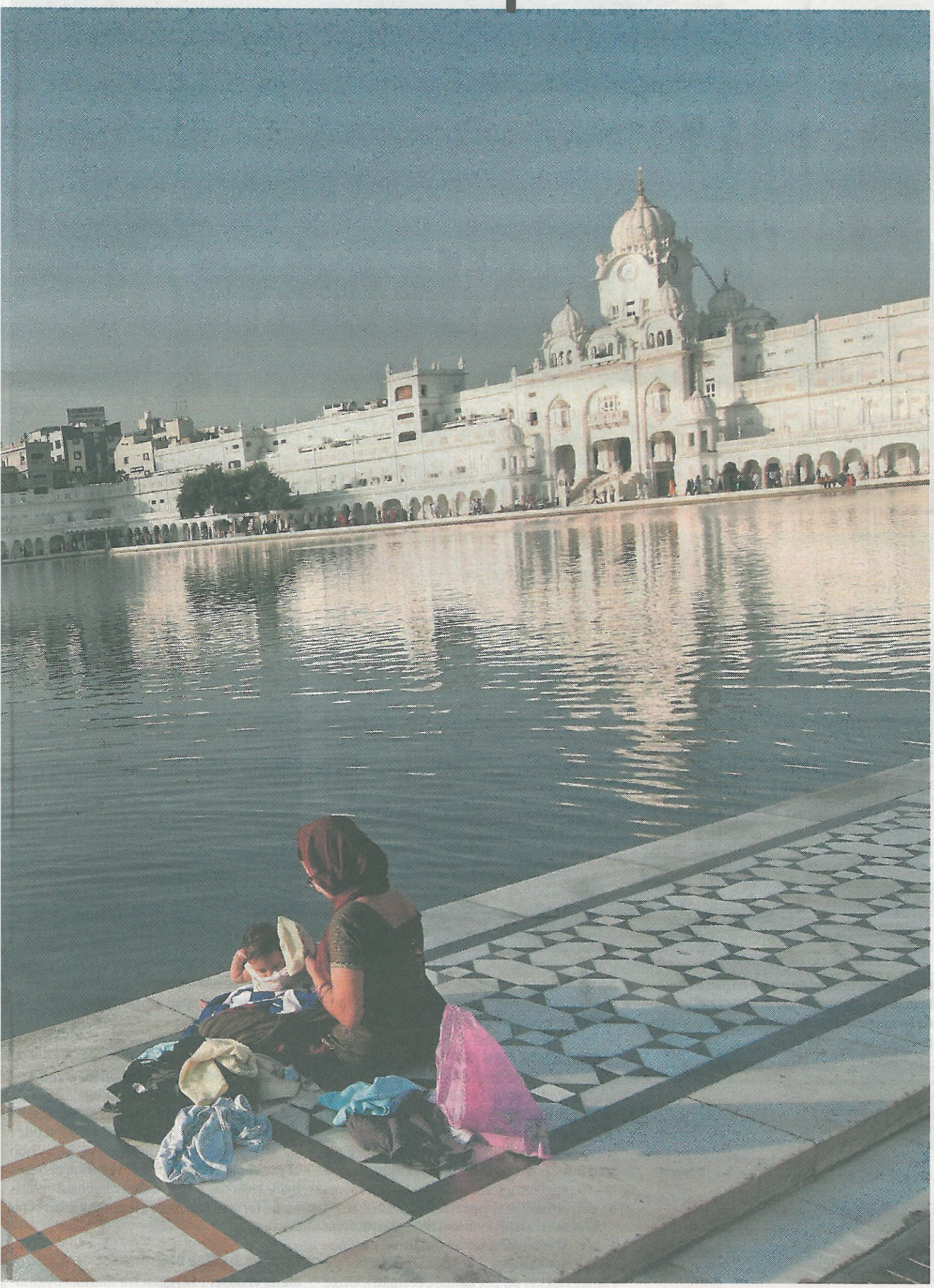
Udødelighedens nektar

I Indien er der et væld af templer, kirker, klostre, moskéer og hellige skrin, der går fra de overvældende smukke over de mageløst mystiske til de formidabelt forunderlige. Hvad siger I for eksempel til templer, hvor titusindvis af rotter, der piler rundt på de kolde stengulve, bliver tilbedt? Der er dog få templer i Indien, hvor stemningen er så levende, og ærbødigheden er så åbenlys, som det er tilfældet i Det Gyldne Tempel i Amritsar.



Templet ligger midt i den kunstige sø, Amritsar, som byen er opkaldt efter.

tempel





Rejseinfo

Transport: Flyv retur til New Delhi fra omtrent 2900 kroner med f.eks. Turkish Airlines. Herfra tager det seks til otte timer med bus eller tog til Amritsar.

Overnatning: Der er masser af hoteller tæt på Det Gyldne Tempel. Her finder du alt fra billige, simple værelser til luksuriøse hoteller.

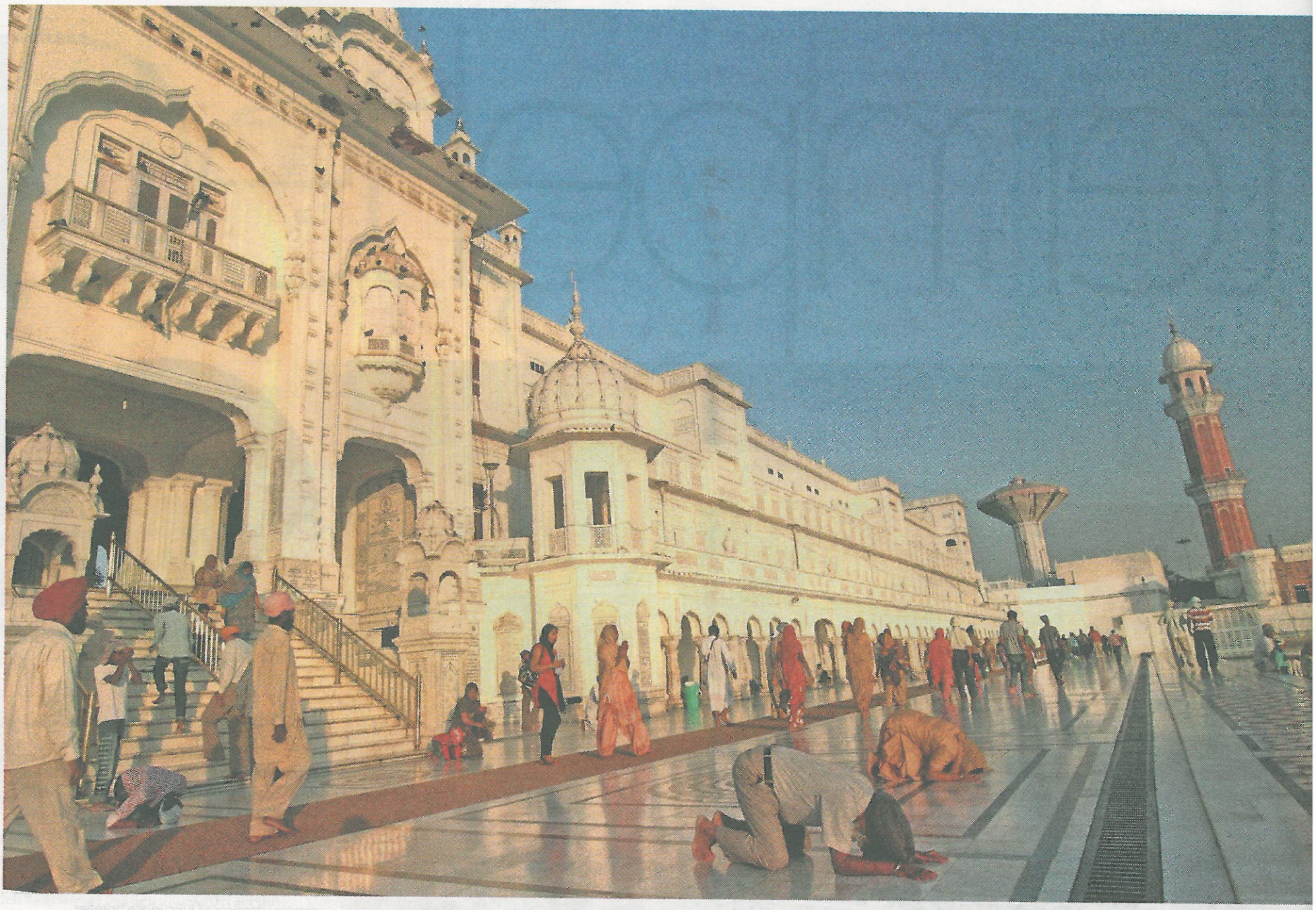
Rejsetidspunkt: Den mest behagelige årstid i Amritsar er vinteren mellem november og marts, hvor dagtemperaturen normalt ligger mellem 20 og 25 grader, og nætterne er kolde. Mellem april og juni bliver der forfærdeligt varmt med temperaturer op til 45 grader. Herefter følger monsunen frem til oktober med heftigt nedbør.

Morgensolen titter op over hustagene, og vi smider skoene i en bøtte ved en af de fire indgange til det store tempelkompleks. De fire indgange symboliserer, at her er folk fra alle livets retninger - alle racer, samfundsklasser og kaster - velkomne og frie til at dyrke deres egen religion, finde trøst eller oplysning. Templet er sikhernes helligste bygning og et symbol på universel broderskad og lighed. Marmorgulvene er stadig kolde, og luften er ikke hed endnu.

Vi træder gennem indgangen. Foran os ligger templet midt i en kunstig sø, Amritsar, som byen er opkaldt efter. Her flyder udødelighedens nektar, hvis man altså læser de hellige skrifter bogstaveligt. Mænd smider de løsthængende klæder, til kun underbukser og turban er tilbage, og træder varsomt ned i det helende vand med ansigterne vendt mod templet, øjnene lukket og håndfladerne holdt sammen i bøn. Turen til templet her er en tur, de helst skal tage én gang i livet. Det er sikhernes svar på Mekka.

En levende bog

Vi trisser langsomt rundt langs den lille sø. Stopper og kigger. Forsøger at suge stemningen, lydene, lugtene, synsindtrykkene til os.



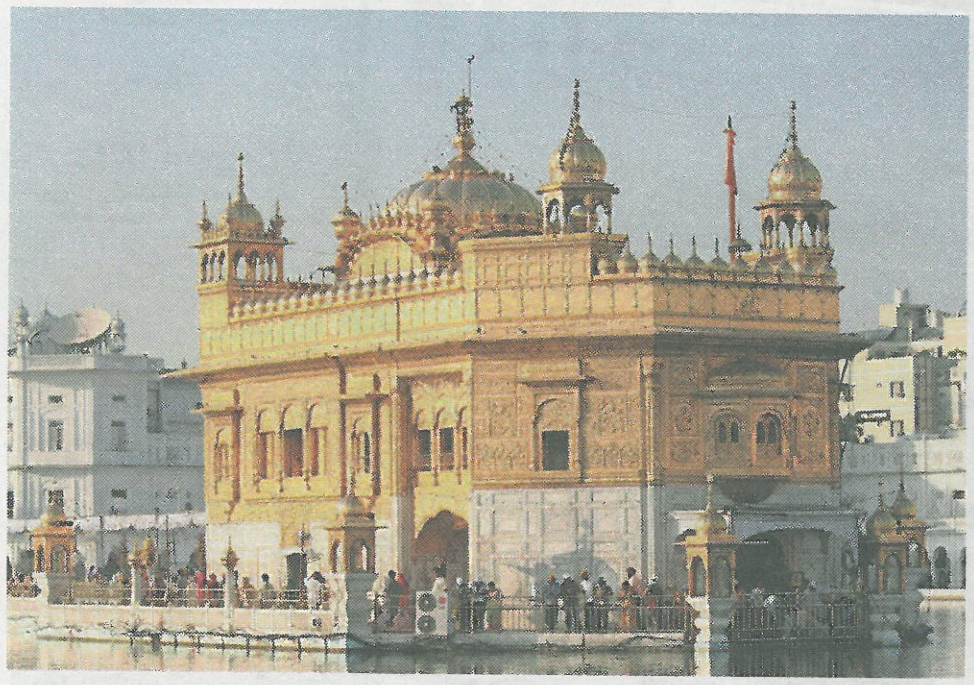
Pilgrimme bøjer sig i respekt ved en af de fire indgange til tempelkomplekset.

En gangbro fører ud til templet, der ligger i søen. Fra første etage og op er bygningen belagt med det pure guld, der glimter i formiddagssolen. Pilgrimme stimler sammen for at komme ind i templet. Vi stiller os i kø med dem, og da vi endelig træder indenfor, er det til tonerne fra et band af mænd, der sidder der dag ud og dag ind i skrædderstilling på gulvet og spiller langvarige, slingrende, indiske ragaer. Et videokamera snurrer bag dem, for der er en tv-kanal, der dagligt transmitterer live herindefra.

Bandet er dog ikke den sande attraktion. Det er til gengæld Guru Granth Sahib - en hel religions helligste skrift. Det tætteste, sikherne kommer på en gud. Bogen bliver betragtet som et levende væsen og er efterfølgeren til ti menneskelige guruer. Sådan er der så meget i Indien. På nogle måder bliver bogen også behandlet som et menneske. For eksempel skal den have sin nattesøvn, og det får vi at se sidst på aftenen. Først skal vi dog have noget mad. Og det er i sig selv en utrolig oplevelse.

Mad til 75.000 mennesker

Jeg boede engang i Bombay i et halvt års tid, og på den anden side af gaden fra mit hus lå en gurudwara, et sikh-tempel. Det hændte ofte, at hele gaden blev lavet om til et hundrede meter langt tagselvbord, fordi der var den ene festival eller den anden. Og alle var velkomne. Ikke blot sikher. Alle. Det er en grundsten i sikhismen at dele et måltid med sine medmennesker uanset religion, race eller status. Traditionen har sine rødder i 1500-tallet, og når man tager Indiens stærkt opdelte kastesamfund i betragtning, er det

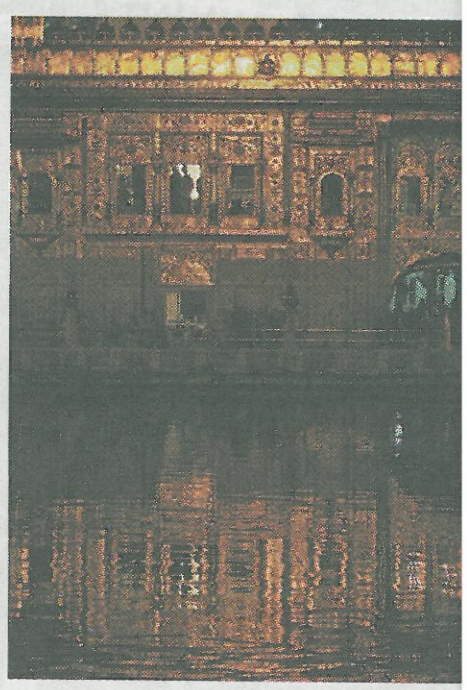


Det Gyldne Tempel ligger på en lille ø i den hellige sø. Pilgrimme går over en bro, inden de kommer ind i templets hjerte, hvor deres hellige bog ligger til skue.

bemærkelsesværdigt.

I det indiske samfund er befolkningen inddelt i fire hovedkaster, der har et utal af underinddelinger. Nederst, helt uden for kaste, er de kasteløse, der besidder de laveste job, og selvom det 3000 år gamle system officielt er afskaffet, så lever det stadig i bedste velgående i store dele af det hinduistiske Indien. At brødføde alle, uanset kaste, er i et historisk perspektiv et revolutionerende koncept. Intet sted foregår det på mere spektakulær vis end her i tempelkomplekset. Her finder man nemlig den offentlige spisesal Guru Ka Langar.

Vi venter i kø i et kvarters tid, inden dørene åbner, og vi bliver gelejdet ind i den store, åbne sal. Her er ingen møbler, så folk sætter sig i lange rækker på det kølige betongulv. Unge



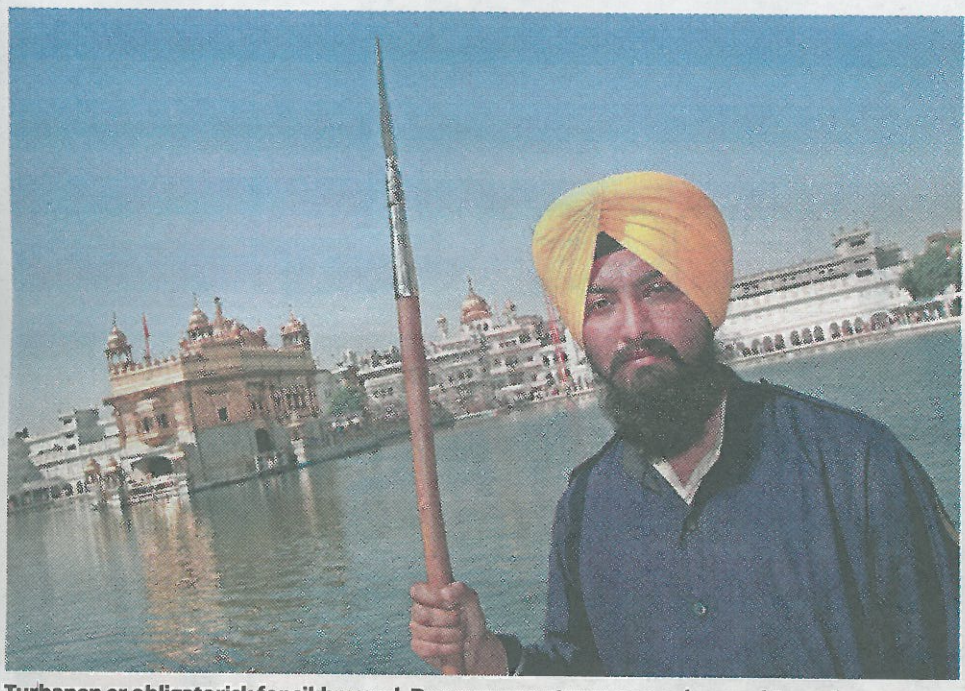
Om aftenen når freden begynder at sænke sig, fremstår templet ekstra gyldent.

drenge kommer slæbende med tallerkener og enorme gryder med ris, linser og dampende varme chapatis, som de rutineret langer ud.

Vi spiser, og 20 minutter senere er vi ude i solen igen. Drenge skrubber gulve. En ny hob af mennesker er klar til at få serveret deres mad. Hver dag bliver der serveret mad - gratis mad - for omtrent 75.000 mennesker her i spisesalen.

Godnat, hellige bog

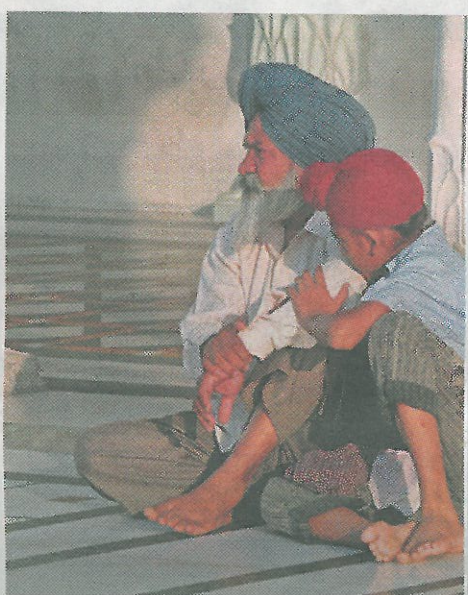
Mens vi daser i skyggen fra marmorbygnin-



Turbanen er obligatorisk for sikhmænd. Den repræsenterer ære, selvrespekt, mod, åndelighed og fromhed.



Sikhernes hellige bog, Guru Granth Sahib, bliver under stort ståhej båret fra templet til sit soveværelse hver aften. Her bliver den puttet under dynen for natten.



Far og søn i en stille stund. For mange pilgrimme er besøget i Det Gyldne Tempel en affære, der strækker sig over flere dage.

gerne, kigger på pilgrimmene, tager billeder og taler, vandrer solen over himlen og forsvinder som en ildkugle i aftendisen bag templet. Templets spejlbillede sitrer i vandet. Dagen lakker mod enden. Men inden vi går til køjs, skal vi sige godnat til bogen. For den skal puttes, og det sker under stort ståhej.

Sammen med en stor flok mennesker stimler vi sammen ved indgangen til et lille rum i en tilstødende bygning tæt på selve templet. Rummet hedder Sach Khand. Det betyder noget lignende Sandhedens Rige. Pludselig kommer et følge væltende. Der bliver blæst i horn. Menneskemængden står på tåspidser. En ældre herre med et langt, hvidt skæg kommer stæsende med en stor, blød, pudelignende tingest på hovedet. Oven på den ligger Guru Granth Sahib. Bogen. Svære trædøre ind til et andet rum bliver åbnet. Her står en stor seng. Bogen bliver blidt lagt sengen. Et hvidt lagen bliver trukket over den. Guruen er blevet puttet, dørene bliver lukket, dagen er forbi. I morgen er der endnu en dag.



Sikhismen

Sikhismen opstod i Indien i det 16. århundrede og er en af de yngste verdensreligioner. Sikherne lægger vægt på, at man gør gode gerninger frem for at bruge energien på religiøse ceremonier og ritualer. De tror, at vejen til det gode liv går gennem altid at have gud i hjertet og sindet, være ærlig, arbejde hårdt, behandle alle mennesker lige og være gavmild mod dem, der har mindre end en selv.

Religionen har et sted mellem 25 og 28 millioner tilhængere på verdensplan; de fleste af dem bor i den indiske delstat Punjab, hvor Amritsar ligger. Deres religiøse skrift, Guru Granth Sahib, ligger i Det Gyldne Tempel og bliver betragtet som en levende guru.